

انواع علما و "عوام"

حیدر حب الله

ترجمه: محمد الحیدری

11 ژوئن 2026

چه بسا بتوان علما و طلاب علوم دینی را از حیث کیفیت پیوندشان با عوام به گروه های مختلفی تقسیم کرد مهم ترین آن ها:

گروه اول: آن گروهی اند که حقیقتاً صدق عوام می کنند و هیچ تفاوتی با عوام در روش تفکرشون ندارند. اعتمادشون بر اوهام و عاطفه هست و اندیشه شان به تاثیر از جامعه رشد و نمو پیدا می کند تماما و تابع منطقی منصفانه و علمی نیستند اینها عوامند در لباس علما

گروه دوم: آن دسته ای هستند که متاثر از عوام هستند و از روش اندیشه عوام تاثیر می پذیرند. گاهی طوری فکر می کنند که گویی از عوام الناس هستند و گاهی ایشان را دانشمندی خردمند و صاحب رای دقیق و صواب و نقادی آگاه می یابید.

گروه سوم: آن عده ای هستند که به روش عوامانه نمی اندیشند و در روش اندیشیدن متاثر از عوام نیستند لکن از عموم مردم و غضبشان می ترسند بنابر این ترجیح می دهند با مردم مماشات کنند و تقلید کنند از روش عوامانه ی مردم به خاطر ترس نه امر واقعی

گروه چهارم: آن دسته ای هستند که به روش عوامانه نمی اندیشند و در روش اندیشیدن متاثر از عوام نیستند چنانکه از مردم هم نمی ترسند اما معتقد هستند که مصلحت در مدارا کردن با مردم است زیرا بر این باورند که مواجهه کردن با مردم آسیب به خود حق و حقیقت بر می گردد.

گروه پنجم: آن دسته ای هستند که تا جایی از عوام و طرز تفکر عوامانه فاصله گرفته اند که جرات رو به رو شدن با مردم را دارند و مصلحت را در کرنش و تعارف کردن با مردم نمی بینند و آن را مصداق لا یخاف فی الله لومة لائم می پندارند.

گروه ششم: آن دسته ای هستند که جدایی شان از مردم به جایی رسیده که نه تنها جرأت مخالفت با آن ها را دارند بلکه می توان این صنف را در دسته دشمنی با مردم قرار داد شبیه یک بیماری که دائماً فرا می خواند به درگیری باهر آنچه با فرهنگ عوام و عقائد و عادات و رسومشان موافق هست.

به اعتقاد من قاعده ی درست همان گروه پنجم همراه با روشی دلسوزانه و از روی رحم و شفقت می باشد اما ترکیب شده و طعم دار شده با روش دسته ی چهارم آنجایی که ضرورت های واقعی اقتضا کند و العلم عند الله.

منبع

<https://www.hobbollah.com/p/50250>